SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Hallintoyksikkö/ talousryhmä

Selvitys valtiovarainvaliokunnan kunta- ja terveysjaostolle

Valtiovarainvaliokunnan kunta- ja terveysjaosto pyysi kuulemisessa tiistaina 9.11. hallituksen esityksestä eduskunnalle vuoden 2021 IV lisätalousarvioksi (HE 209/2021 vp) kirjallista selvitystä määräaikaisten ja kertaluontoisten koronakorvausten ja kehittämishankkeiden rahoituksen vaikutuksesta rahoituksen siirtolaskelmiin sosiaali- ja terveydenhuollon siirtyessä hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta. Siirtolaskelmat perustuvat kuntien vuosien 2021 ja 2022 kustannustietoihin. Siirtyvän rahoituksen määrä perustuu vuoden 2022 toteumatietoihin ja kuntakohtainen kohdennus vuosien 2021 ja 2022 sosiaali- ja terveydenhuollon (sekä pelastustoimen) kustannusten keskiarvioihin.

Sosiaali- ja terveysministeriö rahoittaa sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeita valtionavustuksilla, joita rahoitetaan vuosina 2021 ja 2022 sosiaali-ja terveydenhuollon kehittämiseen esitetyistä määrärahoista sekä vuonna 2022 EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelman (RRF) toimeenpanoon esitetyistä määrärahoista. Vuonna 2021 valtionavustuksia on myönnetty Covid 19 -epidemiasta aiheutuviin ylimääräisiin kustannuksiin laskennallisin perustein. Kuntien valtionosuuslaskelmien pohjana käytetään kuntien käyttötalousmenoja, joista vähennetään valtionavustuksina rahoitetut kustannukset. Mikäli valtionavustuksen laskennallinen korvaus ei vastaa todellisia kustannuksia, mahdollinen ali- tai ylijäämää tulee huomioiduksi valtionosuuslaskelmissa.

Vuonna 2022 EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisia kehittämistoiminnan valtionavustuksia maksetaan toteutuneita kustannuksia vastaan, jolloin sekä meno että menoa vastaava avustus nettoutuu pois yllä mainittua siirtolaskelmaa määriteltäessä. Vuoden 2022 osalta Covid19 –epidemiasta aiheutuvien ylimääräisten kustannusten korvaamisen menettelyistä ei vielä ole tehty päätöstä. Hallituksen linjauksen mukaisesti koronaan liittyvät välittömät kustannukset korvataan täysimääräisesti niin kauan kuin tautitilanne ja koronastrategian toimeenpano sitä edellyttävät.

Lisäksi jaosto pyysi selvitystä laaturekistereiden tilanteesta sekä osaamiskeskittymien, ja näistä erityisesti kansallisen syöpäkeskuksen valtionavustuksen rahoitustilanteesta. Laaturekistereiden osalta ministeriö toteaa, että THL on kehittänyt laaturekistereitä tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien ja kumppanuuslaaturekisterien kanssa eduskunnan vuonna 2021 myöntämän 1,4 miljoonaa euroa turvin, ja tämän rahoituksen avuin kehittämistoiminta jatkuu vuonna 2022.

Kansallisen syöpäkeskuksen valtionapuhakemus on vireillä ministeriössä ja siitä tehtäneen päätös lähiaikoina. Muilta osin kansallisten osaamiskeskittymien käynnistyminen on viivästynyt mm. koronan vuoksi, jonka vuoksi siirtyvien määrärahojen osuus on kasvanut. Siirtyvää määrärahaa on vuodelta 2020 7 milj. euroa sekä vuoden 2021 talousarviossa myönnetty määräraha 6,5 milj. euroa. Vuoden 2019 ylijäämä 3 milj. euroa ehdotetaan uudelleenbudjetoitavaksi vuoden 2021 IV lisätalousarviossa ja vuoden 2022 talousarviossa osaamiskeskittymille ehdotetaan 1,5 milj. euron määrärahaa.

Neuvotteleva virkamies Susanna Grimm-Vikman